

Asztmás és Allergiás Betegek Országos Szövetsége

1126 Budapest, Böszörményi út 20-22.

iroda tel.: 225-0622 tel./fax: 225-0623

E-levél címeink: info@abosz.hu

www.abosz.hu

elnök tel./fax: 316-9008

aboszeln@mail.datanet.hu

Számlaszámunk: 11702036-20618221

Adószámunk: 18070015-1-43

JAVASLATOK AZ ALKOTMÁNY - PONTOSABBAN ALAPTÖRVÉNY - TARTALMÁBA

BEVEZETÉS

A fenti cím a témában kevésbé járatos olvasók számára magyarázatot érdemel.

Magyarországnak a ma is hatályos „Alkotmánya” (az 1949. évi XX. törvény) előtt is volt jogfolytonos történeti Alkotmánya, amelyet a demokráciákban minden hatalom birtokosának emlegetni szokott nép jóváhagyásával soha nem helyeztek hatályon kívül.

Ez a tény elegendő alapot biztosít ahhoz, hogy komolyan elvárható legyen:

A törvényhozó hatalomnak egy demokratikus alkotmányozási tevékenység megkezdése, de legkésőbb az új szabályozás hatályba léptetése előtt deklarálnia kell, hogy hogyan viszonyul az évezredes Magyarország történeti Alkotmányához.

Ma nincs olyan helyzet hazánkban, amely erkölcsileg is indokolhatná, hogy az alkotmányos alapok előzetes helyreállítása nélkül bárki hozzákezdjen egy új alaptörvény megalkotásához, amely újraszabályozná az alkotmányos alapelveket és az államszervezetet.

A fenti általános közpolitikai, közérdekű kérdésfelvetésen túl, az alábbi javaslat kizárólag az **egészségügyi ágazati szakterület és az emberi erőforrás kérdéskörébe** tartozó témával foglalkozik.

A hatályos alaptörvény („Alkotmány”) három jogszabályhelyen foglalkozik az egészség kérdésével.

Először a deklarált Általános rendelkezések között (a sorban utolsóként):

18. § A Magyar Köztársaság elismeri és érvényesíti mindenki jogát az egészséges környezethez.

Másodszor a Kormány feladatköreinek meghatározásánál (itt már a középmezőnyben):

35. § (1) A Kormány

(...)

g) meghatározza a szociális és egészségügyi ellátás állami rendszerét, és gondoskodik az ellátás anyagi fedezetéről;

Harmadszor az Alapvető jogok és kötelességek között:

70/D. § (1) A Magyar Köztársaság területén élőknek joguk van a lehető legmagasabb szintű testi és lelki egészséghez.

(2) Ezt a jogot a Magyar Köztársaság a munkavédelem, az egészségügyi intézmények és az orvosi ellátás megszervezésével, a rendszeres testedzés biztosításával, valamint az épített és a természetes környezet védelmével valósítja meg.

A „Magyarország alkotmányának szabályozási elvei” munkacímű anyag két helyen foglalkozik az egészségüggyel.

Először szintén az Alapvető rendelkezések között:

8.

„Az alapvető jogok kötelezettségekkel és felelősséggel járnak. Gyakorlásuk szabályait törvény állapítja meg, amely lényeges tartalmukat nem korlátozhatja. Ha az Alkotmány kivételt nem tesz, az alapvető jogok korlátozásnak mások jó hírre vagy más alapvető jogainak védelme, a nemzet biztonsága, a közbiztonság, a közegészség, az erkölcsök védelme érdekében, e célok eléréséhez szükséges mértékben lehet helye. Az alapvető jogokat nem lehet úgy értelmezni, hogy az bárki számára jogot biztosítana olyan tevékenység folytatására vagy olyan cselekedet végrehajtására, amely más zaklatására, jogainak és szabadságának megsértésére vagy az Alkotmányban meghatározottnál nagyobb mértékű korlátozására irányul.”

Itt – helyesen – a jellemzően egyéni jellegű alapvető jogok korlátozásának kivételes esetei között említi a tervezet a közegészséget, mint lehetséges szempontot. Nem is vitatható, hogy az egész népesség állapotát jellemző közegészség állapota nagyságrendileg fontosabb kérdés, mint az egyéni jogok bármelyike.

Másodszor az ALAPVETŐ JOGOK ÉS KÖTELESSÉGEK című fejezetben:

4.

(...)

„Mindenkinek joga van az egészséges környezethez, ezért mindenkinek kötelessége is az élő és élettelen környezet óvása. A testi és lelki egészség biztosítása érdekében az állam törvény alapján gondoskodik a munkavédelemről, az egészségügyi intézmények és az orvosi ellátás megszervezéséről, a sportolás és rendszeres testedzés biztosításáról, valamint az épített és természetes környezet védelméről.”

Itt viszont **kiegészítő indoklás vagy pontosabb megfogalmazás nélkül aggályos visszalépés**, hogy a tervezet már csak az államnak „A testi és lelki egészség biztosítása érdekében...” megvalósítandó feladatairól van szó, míg a hatályos alaptörvény még „a lehető legmagasabb szintű testi és lelki egészséghez” fűződő jogokról szól.

Ismert, hogy nem volt szerencsés a hatályos alaptörvény számonkérhetetlenül parttalan megfogalmazása, amely ebben a formájában a realitásoktól teljesen elrugaszkodott követeléseket gerjesztett, és éppen ezért sok alkalommal szorult az Alkotmánybíróság értelmezésére.

A tervezet megfogalmazása azonban ebben a formájában éppen a másik irányban tenné lehetővé az állam egészségügyi feladatkörének fokozatos, mindenkor az állam időszerű pénzügyi-gazdasági gondjaival szinte korlátlanul indokolható szűkítését, adott konkrét teljesítési körökben akár lenullázását.

Ennek kapcsán *felvetendő, hogy a gazdaság van-e az emberért, vagy az ember csak eszköze a pénzpiac egyensúlyának.* Továbbá még a pusztán gazdasági gondolatmenetek futtatására képes szemlélettel is megfontolandó, hogy az elérhetőségi viszonyok megnehezedése miatt nem megfelelő egészségügyi ellátási színvonalú – azaz még a korábbiakhoz képest is lerontott egészségű – magyar társadalomnak nőhet-e, vagy inkább csökkenni fog a gazdasági versenyképessége?

A továbbiakban a hatályos és a tervezett szabályozás tartalma között nincs érdemi különbség, de éppen ezért *komolyan ajánlatos lenne az állam vonatkozó feladatai közé beilleszteni:*

1. az oktatás minden szintjén végzendő egészségügyi alapismereti felvilágosítást, illetve képzést,
2. valamint a közszolgálati feladatú média ehhez csatlakozó, de a mindenkori teljes népesség elérését célzó ismeretterjesztésének követelményét.

Fentiek alapján, a „Magyarország alkotmányának szabályozási elvei” című munkaanyagban, az ALAPVETŐ JOGOK ÉS KÖTELESSÉGEK című fejezetben, a 4. pont megfelelő helyén, legalább az alábbihoz hasonló szövegű állami felelősségvállalást várnánk a jogalkotóktól:

4.

(...)

„Mindenkinek joga van az egészséges környezethez, ezért mindenkinek kötelessége is az élő és élettelen környezet óvása. Az emberhez méltó testi és lelki egészség biztosítása érdekében az állam felelősséget vállal és törvény alapján gondoskodik a munkavédelemről, az egészségügyi intézmények és az orvosi ellátás megszervezéséről, az oktatás minden szintjén végzendő egészségügyi alapismereti felvilágosításról, illetve képzésről, a közszolgálati feladatú médiában az előzőekhez kapcsolódó, de a mindenkori teljes népesség elérését célzó ismeretterjesztésről, a sportolás és rendszeres testedzés biztosításáról, valamint az épített és természetes környezet védelméről.”

Budapest, 2010. december 11.

Pós Péter elnök

Asztmás és Allergiás Betegek Országos Szövetsége (ABOSZ)

Tel./fax: (1) 316-008

Tel.: (1) 315-1801

www.abosz.hu